

Acció CIUTADANA

SETMANARI REPUBLICÀ FEDERAL

Olot, 29 de Novembre 1930.— 5 ptes. l'Any. Número solt 10 cts.—Redacció i Administració, Concentració Republicana—Any I.—Núm. XL

La infinitat del pensament

Observeu com allò que en un moment donat de la nostra època ens obsessiona com l'ideal suprem a que ha d'emmollir-se la vida d'un poble per tal d'assolir el seu benestar suprem, s'esvaeix amb el temps i com ve a ocupar el seu lloc un altre, que poc abans tot just s'albirava al lluny i que, com aquell, també fascina i apassiona per a esfumar-se més tard, en arribar la seva hora.

R. Turró

Tots hi haurem guanyat

A Madrid i successivament a Barcelona s'han descabdellat dues vagues que han posat de relleu la forta organització amb que compta la classe obrera. En ambdues vagues l'atur ha estat total i sorprengué la rara unanimitat en atendre l'ordre de no acudir al treball, com també és un símptoma, que cal tenir en compte, la manca d'unanimitat, en reprendre llurs tasques, dels treballadors que tan amatents havien estat en acudir a la vaga. Això darrer ens demostra com hi havia una gran part de la massa obrera que desitjava fer derivar el moviment obrer, vers una finalitat, tal vegada política i que segurament despasava el fi concret de protesta que li havien volgut donar els mateixos cabdills obreristes.

Si tenim present que el govern de Primo de Ribera, durant els set anys de dictadura, tingué com a missió principal anorrear les forces obreres, desfent les seves entitats, i aixafar el catalanisme, singularment en la seva forma integral, honradament defensada pel nostre il·lustre Francesc Macià, els que sentim una forta simpatia per les idees netament democràtiques i treballem cordialment per l'obtenció de les reivindicacions nacionals de Catalunya, podem estar ben satisfets dels fruits, totalment adversos als seus propòsits, que ha assolit el govern de la Dictadura, amb la seva implacable persecució als ideals obreristes i catalanistes, avui fossos gairebé en un sol ideal: el de llibertat.

Pel que fa referència al catalanisme el bé que ha fet la Dictadura és immens. Fins l'any 23, el catalanisme estava gairebé tot ell vinculat en un partit polític, completament burgès i que tot fa preveure que la Història de Catalunya escriurà damunt d'ell l'anatema més ignominiós, car la traïció als principis catalans amb que conquerí l'hegemonia política que fins avui ha tingut és una actitud suïcida que difícilment li podrà perdonar Catalunya. Prengui, però, la determinació que vulgui l'al·ludit sector polític, el fet principal, que cal subratllar, és que avui el catalanisme està encomanat a unes mans més nobles que no eren abans del cop d'Estat.

Des de l'any 23, el catalanisme ha guanyat en vitalitat i espiritualitat. Avui es pot dir que realment recolza sobre el poble i fins i tot no es dona cap vergonya, ni l'espanta el pactar amb elements revolucionaris, puix la certera intuïció dels líders catalanistes, portats per una sinceritat que no conegueren mai els senyors de la Lliga, els fa veure clar que d'un Estat regit per uns principis completament retrògrades no és possible esperar-ne cap raig de llibertat i per tant és necessari, abans que tot, tombar aquest Estat i estructurar més humanament aquesta Espanya invertebrada, com diria el savi Ortega i Gasset i per això fer, cal una fonda convulsió social.

El catalanisme dels regionalistes, com més propera veuen aquesta convulsió que enderroqui tot l'edifici feudal que ens priva de respirar els aires de la llibertat, més es va aigualint i no seria gens inversemblant que suggestionat pel seu innat conservadurisme es situés en el camp contrari i desfés la seva mateixa obra.

De manera que la Dictadura haurà contribuït a desemmascarar una força política que havia tingut l'audàcia d'adjudicar-se la representació de tot un poble i ja veiem amb quins mèrits s'havia atorgat aquesta falsa representació.

La Dictadura ha obrat sobre la massa proletària iguals beneficis.

Avui, alligonats per la experiència, són molts els obrers que no tenen fe en l'apoliticisme que trobaven excel·lent abans del 23. Són molts els que desfilen cap el comunisme o bé ingressen a altres partits polítics, convençuts que la qüestió social i política han d'anar d'acord. Convé també recordar que la Dictadura ha creat una gran força republicana a tota Espanya que es posarà al costat de la massa obrera, sempre que aquesta vulgui cooperar a la implantació d'un règim més democràtic i més humà que el d'avui. Manca només que surti un home de talent i coratjós que es posi davant del moviment. El poble de temps està impacient i espeira frísos el moment feliç en que surti el redemptor polític dels pobles ibèrics, pera donar-li el seu ajut entusiasta.

Ciutadania

Es de fàcil constatar com les paraules ciutadana, ciutadania i altres derivades han esdevingut, en aquests últims temps, paraules d'ús corrent. Aquest fenomen provindrà, segurament, no pas de que abans d'aquest temps, a que fem referència, el significat d'aquestes paraules pesés menys en la nostra consciència, sinó, del fet, d'haver repercutit sobre nosaltres, uns danys materials, ocasionats per homes que a ben segur mesuren la seva significació a raó de la força en lloc de a raó de la consciència.

La paraula ciutadania vol dir, en nosaltres, posseir un esperit d'humana comprensió, vol dir la coordinació de totes les nostres forces conscients posades al servei de l'obra, tan necessària, d'aixecar el nivell cultural del poble.

Vil·la i ciutat no són pas una mateixa cosa, pot existir entre elles una relació exterior que sovintment contradiu la vertadera valor interior d'alguna d'elles.

El que vertaderament pot determinar si l'agrupació d'uns homes és vil·la o és ciutat, no és pas la seva extensió de terreny ni el nombre dels seus habitants, sinó, únicament, la seva valor moral i l'harmonia del seu conjunt.

Oswald Spengler, diu clarament que hi ha congregacions humanes molt considerables que no constitueixen ciutats, no solament en les comarques primitives, com en l'interior de l'Àfrica actual, sinó també en la Xina posterior, en la Índia i en totes les regions industrials de l'Europa i de l'Amèrica modernes.

Són centres d'una comarca que no formen interiorment cap món complet perquè no tenen ànima.

Aquesta senzilla exposició d'Spengler, denuncia un fet que disortadament no podem pas contradir.

En les regions industrials de l'Europa i de l'Amèrica modernes, hi existeixen infinitat de persones, que són, per la sola raó del viure, subordinades al fet material, en comptes de subordinar aquest segons les exigències individuals o col·lectives.

Són—volem creure—inconscientment, complements a l'engranatge de la vida exclusivament exterior sense ni el lleu flamaireig d'una vida interior.

Ben segur que la culpa de la seva determinació social no serà pas tota d'ells, sinó moltes vegades dels que tenen el governament dels pobles a les seves mans, si bé hem de convenir—per raó psicològica—que tots haurem pogut comprovar—que són moltes les persones que es conformen, sense ni un plany, en el seu curtísim nivell social i intel·lectual.

Ademés la mínima condició que precisa per a la marxa ascendent de l'intel·lecte, que és l'únic *arbitre* possible, segur i sincer de l'harmonia, preocupa a molt pocs; podem observar com els problemes culturals són sovintment els que els homes descuiden més.

R. M.

Precisa que de tant en tant ens vegem